

HORIZONTY

Výťahy sú vynikajúca vec, hovorím si. Existuje množstvo dôvodov, prečo ich zbožňovať. Keď idete po horizontále, vždy viete, kam sa dostanete, ale keď sa premiestňujete vertikálne, môžete sa ocitnúť kdekoľvek. Pohybujete sa len nahor či nadol, a nikdy netušíte, čo na vás za dverami výťahu čaká. Či tam bude nekonečná kancelárska zoo s úradníkmi v klietkach, či idylické pastorále s bezstarostnými pastierkami, farmy na chov kobyliiek, hangár so schátraným Notre-Dame, zapáchajúce slumy, v ktorých pripadá na jedného človeka meter štvorcový životného priestoru, bazén na brehu Stredozemného mora, alebo bludisko úzkych servisných chodieb. Niektoré poschodia sú prístupné všetkým, na iných sa dvere otvoria len vyvoleným a o ďalších nevie nik, okrem tých, čo projektovali veže.

Veže sú také vysoké, že sa čnejú nad oblakmi, a ich korene, ktorými sa zadrapujú do zeme, sú ešte mohutnejšie. Kresťania sú presvedčení, že veža postavená na mieste Vatikánu má výťahy, ktoré premávajú do pekla, a aj také, ktoré vyvezú spravodlivých priamo do raja. Raz som tam pritlačil k múru jedného farára a spýtal sa ho, prečo aj v takej zúfalej situácii ľuďom stále mútia hlavy. Zaťahovať nesmrteľnosť duše do dnešných čias je nezmysel. Duša už dávno nikoho nezaujíma. Kresťanský raj bude zrejme rovnaká nudná diera ako Chrám svätého Petra. Nikoho tam niet, všade naokolo len vrstva prachu na výšku palca. Farárko sa roztriasol a zapišťal čosi o vzoroch pre masový trh. Vraj s ovečkami treba hovoriť ich jazykom. Mal som tomu šašovi dolámať prsty, aby sa mu neprežehnávalo tak ľahko.

Rýchlovýťahy vyletia do kilometrovej výšky doslova za pár minút. Za tú chvíľu si stihnete pozrieť akurát reklamné video, upraviť účes alebo skontrolovať, či medzi zubami neostal kúsok jedla. Väčšinu ľudí nezaujíma ani

interiér, ani veľkosť kabíny. Väčšina si dokonca ani len nevšimne, že výťah sa kamsi pohol, hoci zrýchlenie tlačí na črevá aj mozgové závitky.

Podľa zákonov fyziky by sa mal skrátiť aj čas. Namiesto toho sa však každý okamih, ktorý trávim v kabíne výťahu, natahuje a predlžuje.

Tretí raz pozerám na hodinky. Tá prekliata chvíľa sa nijako neblíži ku koncu! Nenávidím ľudí, ktorých nadchýňajú výťahy. Nenávidím ľudí, ktorí si dokážu v kabínach bezstarostne obzerať svoj odraz. Nenávidím výťahy a toho, kto ich vymyslel. Čo to bol za diabolský nápad zavesiť nad priepasť úzku škatuľu, strčiť do nej živého človeka a nechať ju rozhodnúť, koľko ho tam bude držať a kedy ho pustí na slobodu?!

Dvere sa aj tak neotvorí. Čo je však horšie, kabína ani len nespomaľuje. Takto vysoko som nebol ešte v žiadnej veži. Ale kašľať na výšku, netrpím závratmi. Pokojne môžem stáť na jednej nohe na vrchole Everestu. Len keby ma už konečne vypustili z tejto prekliatej truhly.

Rozmýšľam nad tým celkom zbytočne, akurát mi dôjde vzduch. Ako som sa vlastne dostal k takým pochmúrnym myšlienkam? Veď len pred chvíľou som mal pred očami nádherné spomienky na opustený Chrám svätého Petra, na smaragdové toskánske kopce počas skorého leta... Ztvoriť oči, predstaviť si samého seba uprostred vysokej trávy... Siahla mi po pás... Presne tak, ako sa odporúča v knihách... Nádych... Výdych... Teraz sa upokoj... Teraz... Ale odkiaľ mám vedieť, aké to je stáť po pás v posratej trávě?! Nikdy som pri nej nebol bližšie ako na desať krokov, ak nepočítam umelý trávnik!

Prečo som súhlasil, že poleziem tak vysoko? Prečo som vôbec prijal to pozvanie? Hoci, ťažko tomu hovoriť pozvanie.

Človek si žije frontovým životom švába, pobehuje v zákopoch škár v podlahách a v stenách, načúva každému šuchnutiu, okamžite stíchna a kedykoľvek musí byť pripravený na to, že ho rozpučia. Až raz vylezie na svetlo, dostanú ho. Ale namiesto toho, aby zapraskal a skapal, zrazu ho chytia pevne medzi prsty a zoberú kamsi hore, kde si ho budú obzerať.

Kabína stále stúpa nahor. Na obrazovke, zaberajúcej celú jednu stenu, beží reklama, v ktorej zmaľovaná ženská prehltá tabletku šťastia. Zvyšné steny sú krémové, mäkké a urobené tak, aby nezervózňovali pasažierov a aby si nemohli rozmlátiť hlavy v prípade paniky. Skutočne, existuje množstvo dôvodov, prečo zbožňovať výťahy.

V pozadí šumí ventilácia. Som celý spotený. Na odpruženú krémovú podlahu dopadajú kvapky môjho potu. Vzduch sa mi s ťažkosťami prediera cez hrdlo, akoby zovreté mohutnou mechanickou labou. Ženská mi hľadí priamo do očí a usmieva sa. Ostala mi len malá medzierka, cez ktorú do

seba ledva vťahujem dostatok kyslíka, aby som nestratil vedomie. Krémové steny ma pomaly, takmer nebadane stláčajú a pokúšajú sa ma rozdláviť.

Pustite ma!

Dlaňou zakrývam žene vysmiate červené ústa. Vyzerá, že sa jej to páči. Zrazu zmizne a obrazovka sa premení na zrkadlo. Pozerám sa na svoj odraz. Usmievam sa.

Natahujem ruku. Chcem zabúchať pästou na dvere. Vtom výťah zastavuje a dvere sa otvárajú. Oceľové prsty, ktoré mi stláčali priedušnicu, pomaly povolojú zovretie.

Z výťahu sa vykotúľam do haly. Podlaha je vydláždená imitáciou kameňa, steny obložené falošným drevom. Vo večernom svetle stojí za jednoduchým pultom prívetivý vrátnik v civilnom oblečení. Nikde ani stopy po nápisoch či ochranke. Tí, ktorí sem majú prístup, vedia, kde sa nachádzajú a akú cenu by museli zaplatiť za akúkoľvek výtržnosť.

Chcem sa predstaviť, ale vrátnik iba priateľsky mávne rukou.

„Podťe, podťe. Za pultom je druhý výťah.“

„Ešte jeden?“

„Vyvezie vás rovno na strechu, potrvá to len pár sekúnd.“

Na strechu?

Nikdy predtým som nebol na streche. Život trávim v miestnostiach, v boxoch a chodbách ako všetci. Občas, keď niekoho prenasledujete, ocitnete sa vonku, stáva sa. Okrem toho tam však niet čo robiť.

Ale strecha, to je čosi celkom iné.

Nejako vyčarím na spotenej tvári zdvorilý úsmev a vydávam sa k utajenému výťahu.

Nie sú tu žiadne obrazovky ani ovládací panel. Nadýchnem sa a vchádzam dnu. Podlaha je obložená parketami z ruského dreva. Vzácnosť. Na sekundu zabúdam na svoj strach, čupnem si k zemi a ohmatávam ju. Žiadna napodobenina... Pravé drevo.

Presne v takom idiotskom podrepe, ktorý pripomína prechodné štádium na známej kresbe vývinu človeka z opice, ma nachádza ona, keď sa zrazu otvorí dvere. Ani na okamih sa nepozastaví nad tým, v akej póze cestujem výťahom. Dobrá výchova.

„Ja...“

„Viem, kto ste. Môj muž sa trochu zdrží, poprosil ma, aby som vás zatiaľ zabavila. Považujte ma za jeho predvoj. Som Ellen.“

„Teší ma,“ stále v podrepe jej bozkávam ruku a usmievam sa.

„Zdá sa, že vám je akosi horúco,“ odťahuje ruku preč.

Jej hlas je chladný a vyrovnaný, oči má ukryté za veľkými okrúhlymi sklami tmavých okuliarov. Široká strecha elegantného klobúka, na ktorej sa striedajú hnedé a krémové kruhy, vrhá na jej tvár závoj tieňa. Vidím len pery s višňovým rúžom a ideálne tvarované snehobiele zuby. Možno je to prísľub úsmevu. A možno len chce nebadaným pohybom pier rozvíriť štekľivé predstavy v hlave muža. Len tak, z dlhej chvíle.

„Cítim sa trochu stiesnene,“ priznávam sa.

„Tak poďte, prevediem vás po dome.“

Vstávam. Som vyšší než ona, ale mám dojem, že to ona na mňa pozerá zhora ponad okuliare. Žiada, aby som ju volal Ellen, ale to je len taká hra na demokraciu. Vzhľadom na to, kto som ja a či žena je ona, patrí sa mi oslovovať ju pani Schreyerová.

Netušil som, načo ma potreboval jej manžel, a už vôbec som nerozumel tomu, prečo ma pustil k sebe domov. Na jeho mieste by som sa takých ľudí stránil.

Z presvetlenej vstupnej chodby, z ktorej vyzeral vstup do výťahu ako bežné vchodové dvere, vchádzame do spleti priestranných izieb. Ellen kráča kúsok predo mnou a bez obzerania ma vedie. Chvalabohu, lebo vyvaľujem oči po stranách ako sedliak. Počas svojej služby navštevujem všelijaké príbytky. Som čosi ako zubatá s kosou, nerobím rozdiely medzi chudobnými a bohatými. Takéto interiéry som však v živote nevidel.

Pán Schreyer a jeho manželka majú k dispozícii viac priestoru než obyvatelia niekoľkých bytov o pár desiatok podlaží nižšie.

Nemusím si drať kolená po zemi, aby som sa ubezpečil, že všetko v dome je z prírodných materiálov. Samozrejme, ošúchané namorené parkety, ktoré k sebe nepriliehajú dokonale, pomaly sa krútiace mosadzné ventilátory pod stropom, ázijský tmavohnedý nábytok a ručne brúsené drevené kľučky, to všetko je len štylizácia. Dom má najmodernejšie vybavenie, akurát je ukryté za tou najskutočnejšou mosadznou a drevenou pozlátkou. Z môjho pohľadu je to nepraktické a zbytočne drahé. Imitácia je sto ráz lacnejšia a vydrží večne.

Tienisté izby sú prázdne. Nemajú služobníctvo. Občas sa v tieni mihne silueta človeka, ale vždy sa ukáže, že je to len patinou pokrytá bronzová socha, prípadne nejaká iná z lakovaného čierneho dreva. Odnikiaľ potichu dolieha stará hudba. Schreyerová sa hypnoticky vlní v jej rytme a pláva po svojom nekonečnom teritóriu.

Má oblečené kávoohnedé šaty obdĺžnikového tvaru. Plecia sú zámerne ušité širšie a golier je pomerne hrubý. Taká okrúhla diera. Navrchu odhaľujú len dlhý, aristokratický krk a sú po celej dĺžke nepriehľadné. Ich okraje

prekvapivo siahajú len po stehná a sú ukončené rovným lemom. A za tým lemom je opäť len tieň. Krása miluje tieň. V tieni sa rodí pokušenie.

Zákruta, oblúk a strop odrazu mizne.

Nad hlavou sa mi roztvára nebo. Stojím na prahu.

Dopekla! Vedel som, že to raz príde, ale vôbec som na to nebol pripravený.

Obracia sa ku mne a blahosklonne sa usmieva.

„Nebodaj ste ešte neboli na streche?“

Plebejec, určite jej prebleslo hlavou.

„Moja práca ma oveľa častejšie zanesie do slumov, Ellen. Nebodaj ste ešte neboli v slumoch?“

„Ach áno... vaša práca... Zabijate ľudí alebo niečo také, však?“

Hoci mi položila otázku, nečaká na ňu žiadnu odpoveď. Odracia sa a pokračuje ďalej. Ja za ňou. Bez odpovede. Keď konečne strávim pohľad na oblohu, môžem sa odtrhnúť od dverí. Už viem, kam ma to vyviezol výťah.

Vyniesol ma do skutočného raja. Nie je to žiadna presladená kresťanská náhrada, ale môj súkromný eden, ktorý som nikdy predtým nevidel, ale o ktorom, zdá sa, celý život snívam.

Okolo mňa nie sú steny. Ani jedna jediná. Stojím na prahu veľkého bungalovu, ktorý sa nachádza uprostred piesočnej čistiny v srdci divokej tropickej záhrady. Vydĺždené chodníky sa rozbiehajú do všetkých strán a žiadnemu nedovidiť konca. Všade okolo bujnú všemožné rastliny, ovocné stromy a palmy, hebká zelená tráva, kríky s obrovskými farebnými listami, ktoré ani nepoznám, a hoci sa všetko leskne ako z plastu, bezpochyby je to živé.

Prvýkrát po neviem akom čase mám pocit, že sa mi dýcha ľahšie. Akoby mi celý život sedela na hrudi nejaká odporná tučná ženská, ktorá mi tlačila na rebrá a otravovala dych, a teraz sa mi ju konečne podarilo striasť a uvoľniť sa. Dávno som nič také necítil. Možno dokonca nikdy.

Ako kráčam po drevenej dlažbe za bronzovo opálenou namyslenou pani Schreyerovou, postupne odhaľujem miesto, ktoré malo byť mojim domovom. Rezidencia jej manžela vyzerá ako tropický ostrov. Je umelý, ale poznať to len vďaka ideálnemu geometrickému tvaru. Je to dokonalý kruh s priemerom najmenej jeden kilometer, obrúbený rovnomerným pásom pláže.

Keď prichádzame s pani Schreyerovou na pláž, prestávam sa ovládať. Skláňam sa a naberám za hrst drobného jemného bieleho piesku. Vyzerá to tu ako na akomsi atole stratenom niekde v morskem nekonečne, až na

to, že pláž sa namiesto vodnej hladiny končí priesračnou sklenou stenou. Za ňou leží priepasť a o niekoľko desiatok metrov nižšie sa vznášajú oblaky. Nenápadná stena, ktorú nevidieť ani na pár krokov, sa dvíha dohora a vytvára obrovskú kupolu zakrývajúcu celý ostrov. Kupola je rozdelená na sektory. Každý z nich sa môže otvoriť a vpustiť tak na pláž a do záhrady slnečné lúče.

V jednej časti ostrova sa medzi plážou a sklenou stenou blyští modrá hladina. Skromný bazén nahrádza pani Schreyerovej kúsok oceánu. Rovno pri ňom sú rozložené dve ležadlá.

Na jedno z nich sa natiahla.

„Vidíte?“ prehovorila pani Schreyerová. „Oblaky sa vždy držia nižšie, preto sa u nás výborne opaľuje.“

Slnko nevidím prvý raz, ale poznám množstvo ľudí z nižších poschodí, ktorým pre jeho nedostatok musel postačiť aj obrázok. Vidieť, že keď žijete dlho vedľa zázraku, začne vás nudiť, a tak sa mu usilujete vymyslieť nejaké praktické využitie. Čože, slnko? Ach áno, tak krásne sa na ňom opaľuje.

Druhé ležadlo zjavne patrí jej mužovi. Predstavujem si ako oni, obyvatelia neba, po večeroch z tohto Olympu pozorujú svet, ktorý považujú za svoj.

Ustupujem pár krokov vzad, sadám si do piesku a hľadím do diaľky.

„Ako sa vám u nás páči?“ víťazoslávne sa usmieva.

Naokolo, kam len oko dovidí, sa rozprestiera nadýchané more oblakov a nad ním sa týčia stovky lietajúcich ostrovov. Sú to strechy ďalších veží, príbytky len tých najbohatších a najmocnejších. Pretože vo svete zmontovanom z miliónov zavretých miestností a zostrojenom zo škatúlí nie je nič drahšie ako otvorený priestor.

Väčšina striech je premenená na záhrady a háje. Ich obyvatelia, žijúci v nebi, pokrytecky túžia po zemi.

A tam, kde lietajúce ostrovy miznú v hmle, sa svet spája s oblúkom horizontu. Tú tenkú čiaru, ktorá oddeľuje zem od oblohy, vidím prvý raz. Keď na nižších alebo stredných poschodiach vyjdete von, vo výhľade vám vždy prekážajú veže a všetko, čo vidíte v priestore medzi vežami, sú iba ďalšie veže. A keď sa vám medzi nimi náhodou podarí nájsť nejakú škáročku, určite v nej nevidíte nič iné, iba ešte vzdialenejšie veže.

Skutočný horizont sa od toho, čo nám ukazovali na nástenných obrazkách, veľmi nelíši. Samozrejme, vnútri ste vždy vedeli, že sa pozeráte na obrázok alebo projekciu, že skutočný horizont je poriadne drahý artikel a originál je dostupný len tým, ktorí sú ochotní zaň zaplatiť. Ostatným musí stačiť aspoň reprodukcia na vreckových kalendároch.

Naberám za hrst drobného bieleho piesku. Je taký jemný, až mám chuť k nemu priložiť pery.

„Neodpovedáte na moje otázky,“ upozorňuje ma.

„Prepáčte. Čo ste sa pýtali?“

Pokým sa bude skrývať za svojimi mušacími okuliarmi, nemám šancu zistiť, či ju môj názor skutočne zaujíma, alebo ma len šikovne zabáva, ako jej nakázal manžel.

Jej opálené lýtka, omotané zlatými remienkami vysokých sandálov, žiaria v slnečnom svite. Na nechtoch má natretý lak farby slonovej kosti.

„Ako sa vám u nás páči?“

Odpoveď už poznám.

Aj ja som sa mohol narodiť v tejto rajskej záhrade a žiť ako bezstarostný povaláč, prijímať slnečné lúče podľa potreby, nebyť obkolesený stenami, nebáť sa ich, žiť voľne a dýchať z plných pľúc. A namiesto toho...

Stala sa len jedna jediná chyba – vyliezol som z nesprávnej matky. Teraz za to musím celý svoj nekonečne dlhý život pykať.

Mlčím a usmievam sa. Viem, ako sa usmievať.

„Pripomína mi to tu obrovské presýpacie hodiny,“ rozťahujem doširoka kútiky úst na pani Schreyerovú, pomedzi prsty preosievam biele zrníčka piesku a žmúrim do slnka, ktoré visí na zenite rovno nad sklenou kupolou.

„Vidím, že vy ešte stále vnímate beh času.“ Určite pozerá na piesok, ktorý mi preteká pomedzi prsty. „Pre nás sa už dávno zastavil.“

„Ó! Takže ani čas nemá nad bohmi žiadnu moc.“

„To vy si hovoríte Nesmrteľní. Ja som iba jednoduchý človek z mäsa a kostí,“ odpovedá, ignorujúc moju iróniu.

„Tak či onak, príležitostí, pri ktorých môžem prísť o život, je omnoho viac v porovnaní s vami,“ podotýkam.

„Ale veď tú prácu ste si vybrali sám!“

„Mýlite sa,“ usmievam sa. „Dalo by sa povedať, že práca si vybrala mňa.“

„Chcete naznačiť, že ste boli predurčený na zabíjanie?“

„Nikoho nezabíjam.“

„Počula som čosi iné.“

„Sami si môžu vybrať. Vždy idem podľa pravidiel. Technicky vzaté, som...“

„Nuda.“

„Nuda?“

„Myslela som si, že ste zabijak, a vy ste vlastne byrokrat.“

Mám chuť jej strhnúť z hlavy klobúk a omotať si jej vlasy okolo päsťe.

„Aha, teraz na mňa hľadíte ako zabijak. Ste si istý, že vždy dodržiavate pravidlá?“

Zohýna nohu v kolene, tieň sa roztahuje, lievik sa rozširuje, som na jeho úplnom okraji, sťahuje mi srdce, v hrudi cítim vákuum, mám dojem, že sa mi čoskoro prelomia rebrá dovnútra... Ako so mnou môže táto rozmaznaná suka robiť také veci?

„Pravidlá zbavujú zodpovednosti,“ hovorím vážne.

„Bojíte sa jej?“ pridvihne obočie. „Vari vám len nie je ľúto všetkých tých úbožiacikov, ktorých ste...“

„Počúvajte,“ hovorím, „nikdy vám nenapadlo, že v takých podmienkach, v akých žijete vy, žije len málokto? Možno neviete, že štyri štvorcové metre na osobu sú normou dokonca aj na lepších podlažiach. Viete, koľko stojí liter vody? A koľko jedna kilowatthodina? Obyčajní ľudia z mäsa a kostí odpovedia na tieto otázky bez najmenšieho zaváhania. A všetci vedia, prečo sú voda, energia a priestor také drahé. Práve kvôli tým vašim úbožiacikom, ktorí by zničili ekonomiku aj veže, vrátane tej vašej zo slonoviny, keby sme za nimi nesledili.“

„Na hrdloreza rozprávate nádherne. Hoci, spoznávam vo vašom plamennom prejave celé pasáže z vystúpení môjho manžela. Nezabúdajte, že vaša budúcnosť je v jeho rukách,“ dodáva odmerane.

„Pri mojej práci si človek cení viac prítomnosť.“

„Chápem. Keď dennodenne okrádajte iných o budúcnosť, presýtite sa jej, nie?“

Vstávam zo svojho miesta. Tak Schreyerova štetka chce vyťahovať z talóna ihly, zapichovať ich do mňa jednu po druhej a odhaľovať moje bolestivé miesta. Odmietam podstupovať jej prašivú akupunktúru.

„Prečo sa usmievate?“ zaznie jej hlas.

„Myslím, že už by som mal ísť. Odkážte pánovi Schreyerovi, že...“

„Opäť vám je teplo? Alebo sa cítite stiesnene? Predstavte si seba na mieste tých ľudí. Veď ich trestáte len za to...“

„Nemôžem sa ocitnúť na ich mieste!“

„Ach áno, tá vaša mníšska obeta.“

„Nejde o ňu! Len chápem, akú cenu všetci platíme za to, že sa niekto nedokáže ovládnuť! Sám ju platím! Ja! Nie vy!“

„Prečo sa klamete?! Nedokážete pochopiť tých ľudí, pretože ste kastrát!“

„Čože?!“

„Nepotrebuje ženy! Vymieňate ich za svoje tabletky! Nie je to tak?!“

„Čo to tu trepete?! Stačí! Dost!“

„Veď ste rovnaký ako všetci ostatní! Zásadový impotent! Len sa smejte, len sa smejte! Viete, že hovorím pravdu!“

„Potrebuješ, aby som...“

„Čo to robíte?! Pustite ma!“

„Chceš, aby...“

„Pusti ma! Všade sú kamery! Ja... neopováž sa!“

„Ellen!“ z útrov záhrady sa doniesol zamatový barytón. „Drahá, kde ste?“

„Sme na pláži!“ nepodarilo sa jej striasť z hlasu zachrípnutie, a tak musí za okamih všetko zopakovať. „Tu sme, Erich, na pláži!“

Pani Schreyerová si napravila pokrčené kávové šaty a sekundu pred tým, ako z húštiny vyšiel jej manžel, mi stihla dať od hnevu poriadnu facku.

Teraz som jej rukojemník. Čo od tej štetky ešte môžem čakať? Prečo sa do mňa zrazu tak pustila? Čo sa to pred chvíľou medzi nami stalo? Nepodarilo sa mi pozrieť sa jej do očí, hoci klobúk už ležal pohodený na piesku. Medové vlasy má rozprestreté na pleciach...

„Á, tu ste!“

Vyzerá presne ako na obrazovke – dokonale. Takáto vznešenosť sa od čias rímskych patricijov na túto prekliatu zem vrátila len raz – do Hollywoodu päťdesiatych rokov dvadsiateho storočia. Potom sa opäť na dlhý čas vytratila, aby mohla urobiť nový príchod, posledný svojho druhu, pretože Erich Schreyer nikdy neumrie.

„Ellen, vari si nášmu hosťovi neponúkla ani koktail?“

Hľadím na piesok za ňou, ktorý je rozrytý ako v býčej aréne.

„Pán senátor...“ skláňam hlavu.

V jeho zelených očiach vidím zhovievavosť nadčloveka a zdržanlivú zvedavosť entomológa. Zdá sa, že pán Schreyer si nevšimol ani pohodený klobúk, ani stopy v piesku. Pod nohy sa pozeral zrejme málokedy.

„Načo tak oficiálne? Oslovujte ma menom. Ste u mňa doma a doma som jednoducho Erich.“

Mičky prikyvujem.

„Napokon, senátor je len jedna z rol, ktoré hrám, a dokonca nie je ani tá najdôležitejšia, však? Keď prídem domov, vyzlečiem sa z nej ako z obleku, ktorý nechám na vešiaku v chodbe. Všetci predsa hráme nejaké roly a obleky nás občas trochu tlačia.“

„Prepáčte, ale nijako sa neviem zbaviť toho svojho. Obávam sa, že to nie je oblek, ale moja koža,“ nezdržal som sa.

„To nič, koža sa dá predsa zodrať,“ priateľsky podpíchol Schreyer a zdvihol zo zeme klobúk.

„Stihli ste sa u mňa porozhliadnuť?“

„Nestihol. Zahovorili sme sa s vašou manželkou.“

Pani Schreyerová hľadí kamsi preč. Pravdepodobne sa ešte nerozhodla, či ma potrestá, alebo mi odpustí.

„Nič cennejšie tu ani nemám,“ smeje sa a podáva jej pruhovaný klobúk.

„Ellen, prines nám nejaké koktaily. Ja si dám *Za horizontom*, a vy?“

„Tequilu,“ hovorím, „potrebujem sa osviežiť.“

„Vynikajúci nápoj! Tequilu, Ellen!“

Úctivo sa ukláňa.

Je to znak osobitnej pozornosti rovnako ako to, že Schreyer požiadal svoju ženu, aby ma privítala. Pozornosti, ktorú som si nezaslúžil a ktorú si nikdy nebudem schopný zaslúžiť.

Nemám rád život na dlh. Obstaráte si čosi, na čo nemáte, a platíte tým, že viac nepatríte sám sebe. Je to pekne idiotská koncepcia.

„O čom rozmýšľate?“

„Snažím sa prísť na to, prečo ste ma zavolali.“

„Vraj zavola! Počuješ, Ellen? Ja som vás pozval! Pozval som vás, aby sme sa zoznámili.“

„Ale prečo?“

„Zo zvedavosti. Zaujímajú ma takí ľudia ako vy.“

„Takých ako ja je len v Európe stodvadsať miliárd. Každý deň pozývate jedného? Chápem, že čas vás nijako neobmedzuje, ale...“

„Vyzeráte nervózne. Ste unavený? Cesta k nám bola pridlhá?“

Určite naráža na výťahy. Vedel o niektorých mojich slabostiach. Zrejme čítal môj osobný spis. Strata času.

„To hneď prejde,“ prevraciam do seba dvojitú tequilu.

Je ako žltý kyslastý oheň, roztavený jantár, akoby mi prebehli šmirkom cez pažerák. Náhera. Má osobitú chuť, nepripomína nič umelé. Nepripomína vlastne vôbec nič, čo poznám, a to ma znepokojilo. Považujem sa za znalca.

„To je *La tortura*?“ skúšam hádať.

„Ale kdeže!“ uškrnul sa.

Podáva mi kúsok citróna. Je zdvorilý. Pokývne hlavou. Také sladkosti ako *Za horizontom* sú pre tých, čo neznesú oheň a drsnosť šmirgla.

„Čítali ste môj osobný spis?“ V trhlinách pier ma páli alkohol. Obliznem si ich, aby štípanie vydržalo dlhšie. „Som poctený.“

„Moja funkcia mi to dovoľuje,“ Schreyer rozhodil rukami. „Hádám viete, že o Nesmrteľných sa starám ja.“

„Staráte? Len včera som v správach počul, ako ste sľúbili rozpustiť Falangu, ak o to národ požiada.“

Ellen, skrytá za okuliarmi, sa obrátila ku mne.

„Podľa niektorých som vraj bezzásadový človek,“ žmurkne na mňa Schreyer.

„Ale jedno železné pravidlo mám: každému treba hovoriť to, čo chce počuť.“

Zábavný človek.

„Nie každému,“ protestuje pani Schreyerová.

„Hovorím o politike, drahá,“ so žiarivým úsmevom odpovedá Schreyer.

„V politike sa inak prežiť nedá. Ale rodina, to je jediný pokojný prístav, kde môžeme byť sami sebou. Kde inde, ak nie v kruhu rodiny, by sme mali byť, či dokonca musíme byť úprimní?“

„Znie to nádherne, drahý,“ dodáva pani Schreyerová.

„Budem teda pokračovať, ak dovoľíš, miláčik,“ zapriadol.

„Čiže takto. Ľudia, ktorí dôverujú správam, chcú zvyčajne veriť aj tomu, že štát sa o nich stará. Ale keď im poviete, ako konkrétne sa o nich stará, budú znepokojení. Všetko, čo chcú počuť, je, že sa nemusia báť, že všetko, vrátane Nesmrteľných, máme pod kontrolou.“

„Myslíte tých vrahov odtrhnutých z reťaze?“

„Oni skrátka chcú, aby som ich upokojil. Aby som ich ubezpečil, že Nesmrteľní sú v Európe, stojacej na stáročných pilieroch demokracie a úcte k ľudským právam, len dočasným javom.“

„Vy teda naozaj viete, ako presvedčiť človeka na vieru v lepšie zajtrajšky.“ Cítim, ako sa vo mne otvára klapka a tequila sa vlieva rovno do krvi.

„My tiež sledujeme správy. Ľudia na vás kričia, že Nesmrteľní sú vrahovia, s ktorými je najvyšší čas sa porátať, a vy sa len usmievate. Akoby ste s nami nič nemali.“

„Veľmi presne ste to pomenovali! Akoby sme s vami nič nemali. Zato vám dávame úplne voľnú ruku.“

„A hovoríte, že sme absolútne neovládateľní.“

„Pochopte ma. Náš štát je založený na humanistických princípoch! Právo na život je rovnako posvätné ako právo na nesmrteľnosť! Trest smrti bol v Európe zrušený pred niekoľkými storočiami a za žiadnych okolností nebude obnovený!“

„Teraz opäť vidím vašu druhú tvár zo správ.“

„Nemyslel som si, že ste taký naivný. Vaša práca...“

„Naivný? Skôr by sme sa radi častejšie porozprávali zoči-voči o našej práci s ľuďmi zo správ, ktorí tam na nás akurát kydajú. A vidíte, teraz prišla tá chvíľa.“

„Ak sa so mnou chcete naťahovať, nepodarí sa vám to,“ uškŕňa sa Schreyer.

„Zabudli ste? Vždy ľuďom hovorím to, čo odo mňa chcú počuť.“

„A čo by som chcel, podľa vás, počuť ja?“

Schreyer cez slamku sŕka svoj fosforeskujúci detský koktail z guľatého pohára, ktorý sa nedal položiť tak, aby sa nerozlial.

„Vo vašom spise sa uvádza, že ste svedomitý a citiadiostivý. Že ste správne motivovaný. Sú tam aj príklady vášho správania počas zásahov. Všetko to vyzerá veľmi pôsobivo. Zdá sa, že vás čaká veľká budúcnosť. Len postup po kariérom rebríčku sa akoby niekde zasekol.“

Som si istý, že v mojom spise by sa našlo dosť vecí, ktoré pán Schreyer radšej nespomenul. Teda aspoň zatiaľ.

„Preto si myslím, že by ste rád počuli o povýšení.“

Hryziem si do líca. Mlčím. Nechcem sa prezradiť.

„A keďže sa vždy držím svojich zásad,“ zas ten priateľský úsmev, „chcem sa o tom s vami porozprávať.“

„Prečo vy? Povýšenie má predsa v kompetencii veliteľ Falangy. Či on...“

„Samozrejme, že má! Pravdaže, je to v moci starého Riccarda! Vymenúva on. Ja sa len rozprávam,“ Schreyer mávne rukou.

„Teraz ste pravá ruka veliteľa jednotky, mám pravdu? Ste odporučený na vymenovanie za veliteľa brigády.“

„Desať jednotiek?! Pod mojím velením?! Kto ma odporúča?!“

Tequila v žilách mi udrela do hlavy. Znamenalo to povýšenie o dve hodnosti. Skoro som prehol jeho ženu a jemu takmer rozbil ksicht. Zvláštne.

„Odporúča,“ prikyvuje pán Schreyer. „Čo myslíte?“

Veliteľ brigáde znamenalo koniec osamotenému šliapaniu po ľudských osudoch. Veliteľ brigáde znamenalo vybŕdnuť z mojej odpornej chatrče do priestrannejšieho obydľia. Vôbec mi nešlo do hlavy, kto ma mohol odporučiť.

„Myslím, že si to ani nezaslúžim,“ ťažko sa zo mňa drali slová.

„Skôr si myslíte, že ste si to zaslúžili už poriadne dávno,“ hovorí pán Schreyer. „Dáte si ešte tequilu? Vyzeráte akýsi nesvoj.“

„Mám pocit, že sa mi niekto snaží zavesiť na krk doživotný dlh,“ pokýval som ťažkou hlavou.

„A dlhy nemáte v láske,“ doplnil Schreyer. „Tak sa hovorí vo vašom spise. Ale nebude to dlh, nemajte obavy. Platíte vopred.“

„Nedokážem si predstaviť, ako by som vám to mohol splatiť.“

„Mne? Nie ste dlhý nejakému senátorovi. Ste dlhý spoločnosti. Európe. Dobré, skráťme predohru. Ellen, bež dnu.“

Neprotestuje a na rozlúčku mi podáva ešte jednu dvojitéu tequilu. Schreyer ju odprevádza zvláštnym pohľadom. Z pier mu zmizol úsmev a na krátku chvíľu si zabudol prilepiť na svoju krásnu tvár iný výraz. Na niekoľko sekúnd vidím jeho skutočnú, prázdnu tvár. Keď sa obracia ku mne, znovu sa rozžiarí.

„Meno Rocamora zaiste poznáte.“

„Aktivista Strany života,“ prítakám. „Jeden z vodcov.“

„Je to terorista,“ opravuje ma Schreyer.

„Pátrame po ňom tridsať rokov...“

„Našli sme ho.“

„Je zatknutý?“

„Nie! Kdeže! Len si to predstavte! Policajný zásah, kopa kamier, Rocamora sa, pochopiteľne, vzdá a odrazu je v každých správach. Začne sa súd, budeme nútení sprístupniť ho verejnosti, všetci tárajú sveta sa budú prekrikovať, aby sa mohli predviesť na obrazovkách, on využije súd ako tribúnu a stane sa z neho hviezda. Príde mi to, akoby som sa na noc prejedol a teraz sa mi snívajú nočné mory. Vy z toho máte aký pocit?“

Myknem plecami.

„Rocamora je hneď po Clausewitzovi druhý najdôležitejší človek Strany života,“ pokračuje Schreyer.

„Oni a ich ľudia sa snažia podkopať piliere našej štátnosti. Zničiť jemnú rovnováhu. Rozbúrať vežu európskej civilizácie. Ale ešte im môžeme zasadiť preventívny úder. Vy môžete!“

„Ja? Ako?“

„Prezradil ho náš výstražný systém. Jeho priateľka je tehotná. Je s ňou. Zdá sa, že sa nechystajú nič nahlásiť. Máte jedinečnú šancu osvedčiť sa vo funkcii veliteľa.“

„V poriadku,“ premýšľam.

„Ale čo môžeme urobiť z našej pozície? Aj keby podstúpil voľbu... Čaká ho len bežná neutralizácia. Po vpichnutí injekcie bude žiť ešte asi desať rokov.“

„To sa stane, ak sa budeme držať pravidiel. Ale keď lovíte také veľké zvieratá, musíte rátať s prekvapeniami. Určite chápete, že je to nebezpečná operácia. Môže sa stať čokoľvek.“

Schreyer mi položil ruku na plece.

„Rozumiete mi? Je to chýlostivá záležitosť. Jeho priateľka je vo štvrtom mesiaci. Situácia je napätá. Je z toho rozrušený. Zrazu k nim vtrhne jednotka Nesmrteľných. Odvážne sa vrhne chrániť svoju lásku. Všade je chaos. Ani neviete, ako sa všetko zbehné. A okrem samotných Nesmrteľných nebudú žiadni svedkovia.“

„Ale veď to isté môže urobiť aj polícia, nie?“

„Polícia? Viete si predstaviť ten škandál? Horšie by bolo už len obesiť tú svižu vo väzenskej cele. Ale Nesmrteľní, to je niečo celkom iné.“

„Absolútne neovládateľní,“ prikývnem.

„Vrahovia, s ktorými je najvyšší čas sa porátať,“ priloží si pohár k ústam. „Čo vy na to?“

„Ja nie som vrah, o ktorých rozprávate svojej žene.“

„Zaujímavé,“ zhovievavo zapriadol. „Pozorne som čítal váš spis. Píše sa tam veľa o vašich vlastnostiach, ale o precitlivenosti tam nie je ani zmienka. Možnože to je niečo celkom nové. Asi to tam budem musieť dopísať sám.“

„Ak budete niečo dopisovať, nazvite to čestnosť,“ pozerám mu priamo do očí.

„Tak teda čestnosť!“

„Nesmrteľní sa musia držať Kódexu.“

„Len radoví členovia Falangy. Jednoduché pravidlá sú pre jednoduchých ľudí. Velitelia musia byť pružní a iniciatívni. A rovnako aj tí, ktorí nimi chcú byť.“

„A čo jeho priateľka? Má niečo spoločné so Stranou života?“

„Netuším. Nie je to jedno?“

„Ju teda tiež?“

„Dievča? Áno, pravdaže. V opačnom prípade môže byť vaša verzia udalostí spochybnená.“

Prikývnem. Nie jem, ale samému sebe.

„Musím sa rozhodnúť hneď?“

„Nie, dožičte si pár dní na rozmyslenie. Poviem vám len jednu vec. Máme aj iného kandidáta na povýšenie.“

Pokúša ma a ja nedokážem odolať.

„Koho?“

„No tak, no tak. Len nežiarlite. Možno si ho budete pamätať podľa osobného čísla. Päťstoti.“

Usmievam sa a naraz do seba prevraciam dvojitú tequila.

„Som rád, že máte na toho človeka také pekné spomienky,“ opätuje úsmev Schreyer. „Iste, v detstve sa nám všetko zdá omnoho príjemnejšie, ako v skutočnosti je.“